

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳԼԽԱՎՈՐ ԴԱՏԱԽԱՂՈՒԹՅՈՒՆ**

0010 ք. Երևան, Վ.Սարգսյան փ. 5
Էլ. փոստ info@prosecutor.am

Արվյան համայնքի ավագանուն

(Հասցե՝ ք.Արվյան, Բարեկամության հրապ., 1
շենք)

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՀԱՅՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

«Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքի 29-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝
«Դատախազի կողմից պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց հարուցելն
ընդգրկում է՝

(...)

2) վարչական դատավարության կարգով պետության (համայնքի) գույքային և ոչ
գույքային շահերի պաշտպանության հայցի հարուցումը. (...):»:

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝

«Դատախազը պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց հարուցում է
հերկյալ բացառիկ դեպքերում, երբ՝

1) իր լիազորություններն իրականացնելիս հայտնաբերում է, որ պետական կամ
տեղական ինքնակառավարման մարմինը, որին վերապահված է պետական (համայնքային)
շահերի պաշտպանությանն առնչվող փյույակ հարցերով հայց ներկայացնելը, իրազեկ լինելով
պետական (համայնքային) շահերի խախտման փաստի մասին, դատախազի կողմից հայց
ներկայացնելու առաջարկություն ստանալուց հետո ողջամիտ ժամկետում հայց չի
ներկայացրել:

«Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի
համաձայն՝

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՈՏԱՅԵՐ ՄԱՐԶԻ ԱՐԽԱՅՆԻ
ՀԱՄԱՅՆՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՍԵՒԱՏԱԿԱԿԱԾՍ
Մուտքի թիվ մ-63
«10» 01 2025 թ.

«Համայնքի ավագանին սույն օրենքով սահմանված կարգով

(...)

10) դատական կարգով կարող է վիճարկել Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը, օրենքներին և համայնքի ավագանու որոշումներին հակասող՝ համայնքի ղեկավարի որոշումները.»:

ՀՀ Վճռաբեկ դատարանն իր 2024 թվականի մայիսի 10-ի թիվ ՎԴ2/0250/05/23 որոշմամբ անդրադառնալով համայնքային շահերի հայց հարուցելու լիազորության իրականացմանը՝ նշել է հետևյալը.

«(...) երբ դատախազը իր լիազորություններն իրականացնելիս հայտնաբերել է համայնքի ղեկավարի կողմից համայնքային շահերի խախտման փաստ, պարտավոր է հայց ներկայացնելու առաջարկությամբ դիմել համայնքի ավագանուն, քանի որ վերջինիս է վերապահված համայնքային շահերի պաշտպանությանն առնչվող տվյալ հարցերով **հայց ներկայացնելու առաջնային իրավասությունը**: Եթե դատախազի կողմից հայց ներկայացնելու առաջարկություն ստանալուց հետո համայնքի ավագանին ողջամիտ ժամկետում հայց չի ներկայացրել դատարան, ապա միայն այդ պայմաններում է դատախազությունը ձեռք բերում համայնքային շահերի պաշտպանության հայց ներկայացնելու իրավունք:»:

ՀՀ Վճռաբեկ դատարանն իր նույն որոշմամբ, անդրադառնալով որևէ այլ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի կողմից դատախազության առաջարկի հիման վրա վարչական դատավարության կարգով պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց հարուցելու ժամկետներին, նշել է.

«(...) մի շարք դեպքերում օրենսդիրը պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց հարուցելու առաջնային լիազորությունը վերապահել է այն պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնին, որի իրավասությունների ոլորտում պետությանը (համայնքին) պատճառվել է գույքային վնաս:

Ուստի այն դեպքում, երբ պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանությանն առնչվող տվյալ հարցով հայց ներկայացնելը վերապահված է որևէ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի, դատախազը, **նախ պետք է պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց ներկայացնելու առաջարկություն կատարի համապատասխան պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնին:**

(...) Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ դատախազի ներկայացրած առաջարկությունը ստանալուց հետո պետական շահերի պաշտպանությանն առնչվող համապատասխան հայցով դատարան դիմելու պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի իրավասությունը սահմանափակված է **ողջամիտ ժամկետով, որը տվյալ պարագայում Վճռաբեկ դատարանի գնահատմամբ պետք է հաշվարկվի համապատասխան հայցապեսակի դեպքում ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքով նախատեսված ժամկետներով:**

Ընդ որում, տվյալ ժամկետի հաշվարկման ելակետը պետք է պայմանավորել **դատախազի կողմից ներկայացված առաջարկությունը ստանալու պահով:**

Այլ կերպ ասած՝ եթե պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինը ստացել է դատախազի առաջարկությունը՝ պետական շահերի պաշտպանությանն առնչվող հարցով դատարան դիմելու վերաբերյալ, ապա տվյալ մարմինը առաջարկությունը ստանալուց հետո ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքով հայց ներկայացնելու ժամկետների պահպանմամբ պետք է դիմի ՀՀ վարչական դատարան, որպիսի ժամկետներում ներկայացված հայցը կհամարվի ողջամիտ ժամկետում ներկայացված:

Այսինքն՝ համայնքի ղեկավարի վարչական ակտի, գործողության կամ անգործության կապակցությամբ դատախազը իրավասու է համայնքային շահերի պաշտպանության հայց հարուցել միայն այն պայմաններում, երբ վերջինս հայց ներկայացնելու առաջարկություն է ներկայացրել համայնքի ավագանուն, իսկ **համայնքի ավագանին ողջամիտ ժամկետում հայց չի ներկայացրել**, այլ կերպ ասած՝ դրսևորել է անգործություն, որպիսի պայմաններում կարելի է փաստել օրենքով նախատեսված բացառիկ դեպքի և ըստ այդմ՝ պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց ներկայացնելու լիազորությունը իրացնելու համար անհրաժեշտ նախապայմանների առկայության մասին»:

Պետության գույքային շահերի արդյունավետ պաշտպանությունն ապահովելու և պետական (համայնքային) շահերի պաշտպանության հայց հարուցելու լիազորությունների շրջանակում իրականացված ուսումնասիրության ընթացքում պարզվել է, որ Աբովյան համայնքի ավագանու՝ 2010թ. դեկտեմբերի 16-ի թիվ 85-Ն որոշման հիման վրա 2011թ. փետրվարի 24-ի թիվ 186 որոշմամբ Աբովյանի քաղաքապետը 2011թ. մարտի 24-ին հայտարարել է Աբովյանի քաղաքային համայնքի սեփականություն հանդիսացող հողամասերի աճուրդ՝ համաձայն հավելվածի: Հավելվածում որպես աճուրդով օտարման

ենթակա հողատարածք նշվել էր նաև Կոտայքի փողոց, թիվ 1/80 հողամասը՝ 2020.0 հողամասով, իսկ 2011թ. փետրվարի 24-ի թիվ 185 որոշմամբ Արմավյանի քաղաքապետի հաստատել էր սպասարկման օբյեկտների կառուցման նպատակով աճուրդով օտարվող Արմավյանի քաղաքային համայնքի սեփականություն հանդիսացող հողամասերի հատակագծերը՝ համաձայն հավելված 1-4-ի և նշված հողամասերին տրամադրվել են հասցեներ, որնց ցանկում Կոտայքի փողոցի Կոտայքի փողոցի թիվ 1/80 հասցե ստացած 2020.0 հողամասն էր նաև:

Արմավյան համայնքի ավագանու 2010թ. դեկտեմբերի 16-ի թիվ 85-Ն, Արմավյանի քաղաքապետի 2011թ. փետրվարի 24-ի թիվ 185 և 186 որոշումների հիման վրա 2011թ. մարտի 25-ին կայացած աճուրդում հաղթող է ճանաչվել Սամվել Ծառուկյանը, ինչից հետո՝ 2011թ. ապրիլի 4-ին, Արմավյան համայնքի և Սամվել Ծառուկյանի միջև կնքվել է անշարժ գույքի աճուրդ վաճառքի պայմանագիր՝ հիմքում դնելով նաև Արմավյանի քաղաքապետի 2011թ. մարտի 30-ի թիվ 403 որոշումը: 2011թ. ապրիլի 7-ին Սամվել Ծառուկյանին տրվել է սեփականության իրավունքի պետական գրանցման թիվ 2812629 վկայականը և կատարվել միասնական 4-61 մատյանի 0157 համարի տակ: Այնուհետև 2011թ. սեպտեմբերի 23-ին Սամվել Ծառուկյանի և «ԱՐԴԱ ԳԱԶ» ՍՊԸ-ի միջև կնքված հողամասի առուվաճառքի պայմանագրի հիման վրա նշված գույքն օտարվել է «ԱՐԴԱ ԳԱԶ» ՍՊԸ-ին, ինչի հիման վրա 2011թ. սեպտեմբերի 28-ին տրվել է սեփականության իրավունքի պետական գրանցման թիվ 2812191 վկայականը և կատարվել գրանցում՝ միասնական 07-002-3-3 մատյանի 234 համարի տակ: 2012թ. փետրվարի 3-ին «ԱՐԴԱ ԳԱԶ» ՍՊԸ-ին տրվել է շինարարության թույլտվություն՝ գազալիցքավորման կայանի օբյեկտի կառուցման աշխատանքների կատարման համար:

Մինչդեռ նշված 07-002-0093-0037 ծածկագրով հողամասը հատուկ պահպանվող նպատակային նշանակության՝ պատմական և մշակութային դամբարանադաշտ գործառնական նշանակության հողամաս է՝ ըստ «Հայաստանի Հանրապետության Կոտայքի մարզի Արմավյան քաղաքային համայնքի (բնակավայրի) գլխավոր հատակագիծը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 09.08.2007թ. թիվ 1036-Ն որոշմամբ հաստատված Արմավյան քաղաքի գլխավոր հատակագծի:

Իրավահարաբերության ծագման պահին գործող խմբագրությամբ ՀՀ հողային օրենսգրքի 60-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասի համաձայն՝ Արգելվում է քաղաքացիներին և իրավաբանական անձանց սեփականության իրավունքով փոխանցել պետական և

ամայնքային սեփականություն հանդիսացող այն հողամասերը, որոնք պատմական և մշակութային արժեքների օբյեկտներ են:

Վերոհիշյալ հողվածի բովանդակային վերլուծությունից հետևում է, որ պատմական, մշակութային նշանակություն և արժեք ունեցող հողամասերը չեն կարող լինել սեփականության իրավունքով այլ անձի փոխանցման առարկա, ուստի ենթակա չեն օտարման: Մինչդեռ օրենսդրությամբ նախատեսված նման արգելքի պայմաններում օտարման ոչ ենթակա հողամասն օտարվել է:

Վերոգրյալ փաստական հանգամանքների և իրավական նորմերի համադրված վերլուծությունից հետևում է, որ քաղաքապետի վերոհիշյալ որոշումներով խախտվել են համայնքի շահերը, ուստի առաջարկում եմ **նույն առաջարկությունը ստանալու պահից մեկամսյա ժամկետում** համայնքային շահի պաշտպանության հայց հարուցել իրավասու դատարան և հարուցված հայցի մասին նույն օրը հայտնել ՀՀ գլխավոր դատախազություն, իսկ հայց չհարուցելու պարագայում նույն ժամկետում այդ մասին տեղեկացնել ՀՀ գլխավոր դատախազությանը:

Միաժամանակ տեղեկացնում եմ, որ մեկամսյա ժամկետում հարուցված հայցի մասին տեղեկատվության բացակայության դեպքում դատախազությունը ձեռնամուխ կլինի «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքի 29-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի հիմքով հայց հարուցելու լիազորության իրացմանը:

Հարգանքով՝

**Պետական շահերի պաշտպանության
վարչության դատախազ**

Ֆիլիանա Բելլույան

Ստորագրող
ՖԻԼԻԱՆԱ ԲԵԼԼՈՒՅԱՆ
7603990211

2025-01-09 19:26:29 GMT+4
Հավաստված է էԿԵՆԳ-ի կողմից

